

Vzorové mediační doložky

Úvod

Strany, které hodlají pro řešení svých potencionálních sporů využít mediaci podle Pravidel Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze o mimosoudním řešení sporů cestou mediace („Mediační pravidla“), by měly zvážit zařazení jedné z níže uvedených mediačních doložek do svých smluv. Jednotlivé doložky pokrývají různé situace a potřeby a liší se zejména mírou povinnosti účastnit se případné mediace. Při volbě konkrétní doložky je dále vhodné vzít v úvahu veškeré okolnosti, které mohou ovlivnit jejich vykonatelnost podle použitelného práva.

Je samozřejmě na stranách, zdali převezmou vybranou doložku v modelovém znění, nebo zdali jí upraví dle konkrétních okolností. Je možné kupříkladu upřesnit místo konání mediace, jazyk, v němž se povedou jednání, nebo počet osob, které budou v rámci mediace jako mediátor působit. Dále přichází v úvahu bližší určení jiného způsobu urovnání sporu, než je mediace (např. facilitace, konciliace...). Je ovšem potřeba připomenout, že v rámci úprav je nezbytně nutné vyhnout úpravám, které by používaly dvojnásobná, nepřesná a neurčitá ustanovení, aby nedocházelo k vytvoření tzv. patologických doložek, které vedou k vzniku procesních sporů. Taková situace může nejen způsobit zbytečná prodlení, ale především zvýšit náklady stran.

Mediační doložka A Povinnost zvážit mediaci

„x) V případě jakéhokoliv sporu vyplývajícího z této smlouvy nebo s ní souvisejícího strany souhlasí, že nejprve spor projednají a zváží jeho řešení podle Mediačních pravidel Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze. Pokud se strany ve lhůtě [60] dnů od písemné výzvy k setkání za účelem projednání dle předchozí věty nesetkají, nebo pokud spor není vyřešen podle uvedených Mediačních pravidel ve lhůtě [60] dnů od podání Žádosti o mediaci, nebo od podání Výzvy k zahájení mediace, nebo v jiné lhůtě, na které se strany písemně dohodnou, postupuje se dle odstavce y).

y) Veškeré spory vzniklé z této smlouvy nebo s touto smlouvou související budou s konečnou platností rozhodnuty podle Řádu Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze, který je stálým rozhodčím soudem podle § 13 zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, a to jedním nebo třemi rozhodci ustanovenými v souladu s uvedeným Řádem.“

Poznámka: Tato mediační doložka stranám ukládá, aby se ve lhůtě 60 dnů, nebo v jiné lhůtě, kterou si stanoví setkaly a probraly spolu spor a jeho eventuální řešení prostřednictvím mediace. Strany nemají přímo povinnost mediaci zahajovat.

Pokud je podána Žádost o mediaci, nebo Výzva k zahájení mediace, mají strany 60 dnů nebo jinou lhůtu, na které se dohodnou, aby svůj spor vyřešily. Strany se samozřejmě mohou později v rámci mediace dohodnout na prodloužení této lhůty.

Mediační doložka B Povinnost využít mediaci

„x) V případě jakéhokoliv sporu vyplývajícího z této smlouvy nebo s ní souvisejícího strany souhlasí, že takový spor nejprve předloží k řešení podle Mediačních pravidel Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze. Pokud spor není vyřešen podle uvedených Pravidel ve lhůtě [60] dnů od podání Žádosti o mediaci, nebo od podání Výzvy k zahájení mediace, nebo v jiné lhůtě, na které se strany písemně dohodnou, postupuje se dle odstavce y).

y) Veškeré spory vzniklé z této smlouvy nebo s touto smlouvou související budou s konečnou platností rozhodnuty podle Řádu Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze, který je stálým rozhodčím soudem podle § 13 zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, a to jedním nebo třemi rozhodci ustanovenými v souladu s uvedeným Řádem.“

Poznámka: Tato doložka stanovuje stranám zahájení mediace jako povinnost, která může být přímo vynutitelná s ohledem na použitelné právo, nebo nepřímo vynutitelná např. prostřednictvím smluvní pokuty.

Pokud je podána Žádost o mediaci, nebo Výzva k zahájení mediace, mají strany 60 dnů nebo jinou lhůtu, na které se dohodnou, aby svůj spor vyřešily smírně. Strany se samozřejmě mohou později v rámci mediace dohodnout na prodloužení této lhůty.

Tuto doložku je nutné chápat jako výjimku z pravidla obsaženého v článku 13 odst. 1 Mediačních pravidel.

Mediační doložka C Povinnost využít mediaci s možností souběžného rozhodčího řízení

„x) V případě jakéhokoliv sporu vyplývajícího z této smlouvy nebo s ní souvisejícího strany souhlasí, že takový spor předloží k řešení podle Mediačních pravidel Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze. Pokud spor není vyřešen podle uvedených Pravidel ve lhůtě [60] dnů od podání Žádosti o mediaci, nebo od podání Výzvy k zahájení mediace, nebo v jiné lhůtě, na které se strany písemně dohodnou, postupuje se dle odstavce y). Zahájení mediace podle Mediačních pravidel Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze nebrání tomu, aby kterákoliv ze stran zahájila rozhodčí řízení v souladu s ustanovením odstavce y).

y) Veškeré spory vzniklé z této smlouvy nebo s touto smlouvou související budou s konečnou platností rozhodnuty podle Řádu Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze, který je stálým rozhodčím soudem podle § 13 zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení

a o výkonu rozhodčích nálezů, a to jedním nebo třemi rozhodci ustanovenými v souladu s uvedeným Řádem.“

Poznámka: Tato doložka se od předchozí liší tím, že zahájení mediace nebrání tomu, aby strany současně zahájily rozhodčí řízení. To odráží výchozí pravidlo Mediačních pravidel stanovené v článku 13 odst. 1 Mediačních pravidel.

Mediační doložka D MED-ARB

„Veškeré spory vzniklé z této smlouvy nebo s touto smlouvou související budou s konečnou platností rozhodnuty podle Řádu Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze, který je stálým rozhodčím soudem podle § 13 zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, a to jedním rozhodcem ustanovenými v souladu s uvedeným Řádem. Strany dále souhlasí s tím, aby po zvolení nebo jmenování jediného rozhodce se tento pokusil vyřešit takový spor smírně prostřednictvím mediace, přičemž se Mediační pravidla Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze použijí obdobně.

Jediný rozhodce není oprávněn se stranami setkávat a jednat odděleně (čl. 7 odst. 3 Mediačních pravidel).

Jakýkoliv smír nebo narovnání dosažené v rámci mediace bude vydáno ve formě rozhodčího nálezu v souladu s §24 (2) zákona č. 216/1994 Sb. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů.

Pokud spor není vyřešen podle uvedených Mediačních pravidel ve lhůtě [60] dnů od volby/jmenování jediného rozhodce, nebo v jiné lhůtě, na které se strany písemně dohodnou, pokračuje jediný rozhodce dále v rozhodčím řízení podle Řádu Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze. Strany výslovně prohlašují, že samotný fakt, že by jediný rozhodce ve věci působil jako mediátor nezakládá důvod pochybovat o jeho nestrannosti a nezávislosti.“

Poznámka: Mediační doložka D zavádí možnost stran použít hybridní řízení MED-ARB, kdy nestranný třetí nejprve působí jako mediátor a teprve, pokud se nepodaří nalézt smírné řešení sporu, rozhodne o věci sám coby jediný rozhodce podle Řádu Mezinárodního rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze. Použitím vzorové doložky udělují strany výjimku z pravidla obsaženého v článku 10 odst. 1 Mediačních pravidel, přičemž je taková možnost výslovně předvídána Mediačními pravidly (článek 10 odst. 2).